

Sygn. akt I ACa 2/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Danuta Jezierska
Sędziowie:	SSA Mirosława Gołuńska SSA Maria Iwankiewicz (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Karolina Baczmaga

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko E. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 22 września 2014 r., sygn. akt I C 558/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mirosława Gołuńska Danuta Jezierska Maria Iwankiewicz

Sygn. Akt I ACa 2/15

UZASADNIENIE

Powód (...) SA w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej E. R. kwoty 76.129,69 zł z odsetkami ustawowymi od 3 kwietnia 2013 r. tytułem zwrotu odszkodowania wypłaconego przez powoda na rzecz (...) Bank SA we W. w związku z nieuregulowaniem przez pozwaną zaległych rat kredytu.

Sąd Okręgowy w Szczecinie w dniu 31 marca 2014 r. w sprawie I Nc 155/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana E. R. w sprzeciwie od tego nakazu zapłaty wniosła o oddanie powództwa podnosząc, że z przedstawionych dowodów nie można ustalić podstawy roszczenia, wysokości zobowiązania oraz warunków, zgodnie z którymi miało być wypłacone ubezpieczenie.

Wyrokiem z dnia 22 września 2014 r. Sąd Okręgowy w zasądził od pozwanej E. R. na rzecz powoda (...) Spółka Akcyjna w W. kwotę 76.129,69 zł z odsetkami ustawowymi od 3 kwietnia 2013 (pkt.I) a nadto zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.807 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Orzeczenie tej treści Sąd pierwszej instancji wydał po dokonaniu ustaleń faktycznych, z których wynika, że pozwana E. P. 28 lutego 2008 roku zawarła z (...) Bank SA we W. umowę kredytu hipotecznego. Kwota tego kredytu wynosiła 1.003.951 zł, wymagany wkład własny 222.400 zł, kwota kredytowanego brakującego wkładu własnego podlegającego ubezpieczeniu 111.020 zł. Okres kredytowania miał wynosić 360 miesięcy. Walutą indeksacji był frank szwajcarski (CHF). Celem finansowania było nabycie działki z przeznaczeniem pod indywidualne budownictwo jednorodzinne (905.000zł), modernizacja /wykończenie/ remont nieruchomości (76.000 zł) oraz refinansowanie lub finansowanie kosztów dodatkowych związanych z inwestycją (22.951 zł).

Sąd ten ustalił, że w dniu 17 kwietnia 2008 r. (...) Bank SA we W. zawarł z powodem (...) SA w W. „Umowę Generalną Ubezpieczenia Zapłaty Brakującego Wkładu Własnego w Kredytach Hipotecznych Na Cele Mieszkaniowe Udzielanych przez (...) Bank SA”, która zastąpiła analogiczną umowę z 27 czerwca 2007 r. Umowa z 17 kwietnia 2008 r. ma zastosowanie do umów objętych wcześniej umową z 2007 r. Odszkodowanie miała stanowić kwota odpowiadająca w dniu zgłoszenia szkody sumie wymaganych rat kapitału wymaganego wkładu własnego, w wysokości odpowiadającej kwocie brakującego wkładu własnego, pomniejszonego o dokonaną przez kredytobiorcę do dnia zgłoszenia szkody spłatę kapitału kredytu. Ochrona ubezpieczeniowa na podstawie ww. umowy dotyczy umów kredytu, w których kredytobiorca nie wniósł w całości lub w części wkładu własnego wymaganego przez Bank na podstawie procedur bankowych.

W ustaleniach tych Sąd Okręgowy wskazał, że wobec nieuregulowania przez pozwaną zaległości wynikających z umowy kredytowej (...) Bank SA wypowiedział umowę z 28 lutego 2008 r. W tej sytuacji (...) Bank zwrócił się do powoda o wypłatę odszkodowania z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu w kredycie hipotecznym udzielonym pozwanej. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego powód wypłacił odszkodowanie w wysokości 76.129,69 zł i wezwał pozwaną do jego zapłaty w terminie do 2 kwietnia 2013 r.

W oparciu o takie ustalenia Sąd Okręgowy stwierdził, że roszczenie powoda oparte na art. 828 § 1 k.c. i art. 481 k.c. jest zasadne. Przytoczył treść art. 828 § 1 k.c. z którego wynika, że jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli zakład pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela. Sąd ten zaznaczył, że przepis ten zawiera regulację regresu ubezpieczeniowego, jako jednej z postaci wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela, o których mowa w art. 518 § 1 pkt 4 k.c., przy czym przejście roszczenia na ubezpieczyciela następuje z mocy prawa. Różnica między wstąpieniem w prawa zaspokojonego wierzyciela, a nabyciem wierzytelności przez przelew polega między innymi na tym, że w pierwszym przypadku ubezpieczyciel staje się wierzycielem dopiero w momencie zapłaty odszkodowania, gdy tymczasem cesjonariusz nabywa wierzytelność w momencie zawarcia umowy (chyba że strony inaczej postanowiły), oraz na tym, że cesjonariusz nabywa całą wierzytelność bez względu na wysokość świadczenia wzajemnego, osoba trzecia nabywa wierzytelność tylko do wysokości dokonanej zapłaty.

Sąd pierwszej instancji powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podkreślił, że treść art. 828 § 1 k.c. nie stwarza domniemania, że suma odszkodowania wypłaconego przez zakład ubezpieczeń odpowiada zakresowi odpowiedzialności osoby, która wyrządziła szkodę. Roszczenie ubezpieczyciela oparte o art. 828 § 1 k.c. podlega ogólnym zasadom w zakresie rozkładu ciężaru dowodu w procesie. W związku z tym, Sąd ten dokonał analizy

dołączonych dokumentów, które potwierdzają fakt zawarcia umowy ubezpieczeniowej oraz kredytowej. W jego ocenie z dołączonych dokumentów wynika, że wymagany wkład własny wynosił 222.440 zł, a pozwana dysponowała tylko kwotą 111.380 zł. Przedmiotem ubezpieczenia była zatem różnica, to jest 111.020 zł. Walutą indeksacji był frank szwajcarski. Pozwana dokonała spłaty kapitału kredytu do wysokości 31 001,55 CHF. Zgodnie zatem z § 1 pkt 15 lit a) umowy z 17 kwietnia 2008 r. obowiązkiem odszkodowawczym objęta jest różnica pomiędzy brakującym wkładem własnym, a dokonaną spłatą kapitału: 51.975,65 CHF – 31.001,55 CHF = 20.974,10 CHF, co po przeliczeniu wg kursu 3,6297 zł daje dochodzącą kwotę 76.129,69 zł. Sąd Okręgowy zaznaczył przy tym, że sposób obliczenia dochodzącej kwoty powód przedstawił w załączniku do pisma z 24 czerwca 2014 r. (k. 74).

Sąd pierwszej instancji uznał, że pozwana nie podniosła zarzutów mogących skutecznie podważyć argumentację strony powodowej, w szczególności w zakresie obliczenia wysokości dochodzącej kwoty i daty wymagalności. W szczególności nie podważyła prawdziwości umowy łączącej powoda z (...) Bankiem i faktu zapłaty odszkodowania. W odniesieniu do daty wymagalności roszczenia pozwana wskazała, że powód nie udowodnił, że wezwanie do zapłaty z 22 marca 2013 r. zostało jej doręczone. Należy zwrócić uwagę, że taki dowód byłby wymagany, tylko wtedy gdyby pozwana temu faktowi zaprzeczyła. Tymczasem pozwana wskazuje, że powód doręczenia nie udowodnił, ale nie wskazuje, że do niego nie doszło, lub że doszło po 2 kwietnia 2013 r. W takiej sytuacji Sąd ten uznał, fakt doręczenia wezwania do zapłaty przed datą wymagalności oznaczoną przez powoda na 2 kwietnia 2013 r. za bezsporny na podstawie art. 230 k.p.c., w związku z domniemaniem faktycznym, że do doręczenia doszło, co wynika z bezspornego faktu nadania wezwania (art. 231 k.p.c.). Powyższe okoliczności uzasadniają przyjęcie, że pozwana popadła w opóźnienie począwszy od 3 kwietnia 2013 r. (art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c.).

Sąd Okręgowy zauważył też, że kwestionowany przez pozwaną fakt umocowania pełnomocnika powódki potwierdza dołączone pełnomocnictwo (k. 7) oraz odpis z KRS (k. 15), z którego wynika, że zostało ono podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania powoda. Za chybiony Sąd ten uznał zarzut spóźnionego powoływania przez powoda dowodów i twierdzeń, albowiem wykazujące zasadność powództwa twierdzenia i dowody zostały przez stronę powodową powołane w pozwie bądź w odpowiedzi na argumenty podniesione w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Sąd ten pominął dowód z przesłuchania świadka G. R., wskazując, że zakreślona przez pozwaną teza dowodowa nie zawiera dokładnego oznaczenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, które tymi zeznaniami miałyby zostać stwierdzone. Nadto Sąd ten zwrócił uwagę, że okoliczności faktyczne, które ten świadek miałby stwierdzić powinny zostać wskazane w sprzeciwie od nakazu zapłaty. W związku z powyższym Sąd pierwszej instancji uznał, że powód wykazał zasadność dochodzonego roszczenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Okręgowy wydał na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 z 2002 r. ze zmianami).

Apelację od tego wyroku wywiodła pozwana wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa (...) Spółki Akcyjnej w całości i nałożenie na stronę powodową obowiązku zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wniosła także ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego. Niezależnie od powyższego wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi apelująca zarzuciła:

1. błąd w ustaleniach faktycznych oraz sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegający na przyjęciu, iż:

a) powód doręczył pozwanej wezwanie do zapłaty przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

a) art. 230 k.p.c. poprzez uznanie faktu doręczenia przez powoda wezwania do zapłaty pozwanej przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r. za bezsporny, podczas gdy pozwana od chwili wdania się w spór kwestionowała zasadność, wysokość dochodzonego roszczenia jak też sposób obliczenia przez stronę powodową dochodzonych odsetek, akcentując, iż powód nie wykazał by dokonał doręczenia przedmiotowego wezwania przed określonym przez niego dniem wymagalności,

b) art. 231 k.p.c. poprzez ustalenie, iż doręczenie przez powoda wezwania do zapłaty pozwanej nastąpiło przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r. li tylko na podstawie, iż powód przedstawił potwierdzenie nadania tegoż dokumentu,

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie błędnej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, zaniechanie wskazania przez Sąd w sporządzonym uzasadnieniu faktów, które zostały uznane za udowodnione, przyczyn dla których inne zgromadzone w sprawie dowody nie zostały uwzględnione, co uniemożliwił dokonanie kontroli prawidłowości wydanego w sprawie wyroku,

d) art. 233 par. 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów - dokonanie oceny dowolnej, a nie swobodnej, naruszenie czynnika logicznego (brak wyprowadzenia wniosków logicznych z zebranego w sprawie materiału dowodowego, wyprowadzenie wniosków, które z niego nie wynikają, co więcej stoją z nim w sprzeczności, tak więc wbrew regułom logiki), oraz czynnika ustawowego - brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, oparcie oceny na pobieżnej analizie materiału dowodowego, brak odniesienia się do wszystkich przeprowadzonych dowodów i każdego z osobna, i w konsekwencji brak wskazania, które z faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy zaistniały bądź nie zaistniały, brak rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego nie tylko w sposób wszechstronny, ale również bezstronny oraz racjonalny),

e) art. 299 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania pozwanej, co zaś miało wpływ na wynik sprawy, rozumiany jako wyjaśnienie wszystkich istotnych i spornych okoliczności,

f) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. przez bezzasadne pominięcie wniosku dowodowego pozwanej o przesłuchania w charakterze świadka G. R.,

g) art. 227 i 232 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wszystkich wniosków dowodowych strony pozwanej.

W uzasadnieniu apelacji dodatkowo zawarto zarzut, że Bank nie wypełnił należycie wymogów koniecznych do uzyskania odszkodowania. Nie załączył do wezwania do zapłaty odszkodowania wszystkich wymaganych dokumentów wymienionych w § 8 ust. 3 umowy ubezpieczeniowej pozwalających na wykazanie praw regresowych przed Sądem. Nadto powód nie zdołał udowodnić, że Bank wypełnił wymogi stawiane mu w § 9 pkt. 3 umowy ubezpieczeniowej, a ze złożonej dokumentacji wynika, iż Bank wystosował wezwanie do wypłaty odszkodowania z uchybieniem przewidzianego w umowie terminu.

W odpowiedzi na tę apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd pierwszej instancji poczynił zasadniczo prawidłowe ustalenia faktyczne, znajdujące oparcie w materiale dowodowym zebranym w sprawie. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, czyniąc integralną częścią swojego stanowiska. Wobec powyższego nie ma konieczności ponownego szczegółowego przytaczania tych ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia

2001 roku, V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok.i Pr. 2002/6/40). Uzupełnienia poczynione przez Sąd Odwoławczy w tym zakresie zostaną zawarte w dalszej części tych rozważań.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo również ocenił konsekwencje wpływające z tak ustalonego stanu faktycznego, wobec trafnie przyjętej podstawy prawnej wyrokowania w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty odnośnie naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów procedury są całkowicie nieuzasadnione. W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów pozwanej w zakresie naruszenia przez ten Sąd przepisów art. 227 i 232 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wszystkich wniosków dowodowych strony pozwanej. Wnioski dowodowe pozwana złożyła w piśmie z dnia 15 kwietnia 2014 r. stanowiącym sprzeciw od nakazu zapłaty. Wnioskowała o przeprowadzenie dowodu z zeznania świadka G. R. oraz z przesłuchania pozwanej na okoliczność: braku zobowiązania pozwanej względem powoda, nieudowodnienia wysokości roszczenia, błędnego wyliczenia odsetek. Na rozprawę w dniu 10 września 2014 r. nie stawił się pełnomocnik pozwanej a Sąd Okręgowy postanowił przeprowadzić dowody z dokumentów, wskazane w protokole oraz pominąć dowód z przesłuchania wnioskowanego świadka. Jednocześnie został wyznaczony na dzień 22 września 2014 r. termin publikacji orzeczenia. na tym posiedzeniu również nie stawił się pełnomocnik pozwanej, nie złożył także żadnego pisma procesowego w tej sprawie.

Sąd Apelacyjny zwraca zatem uwagę apelującej na przepis art. 162 k.p.c. zgodnie z którym strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Tego rodzaju zastrzeżenie może odnosić się właśnie do postanowień dowodowych sądu. Nie odnosząc się zatem do merytorycznej przydatności tego dowodu dla ustaleń istotnych w tej sprawie należy wskazać, że obecnie pozwana nie może kwestionować decyzji Sądu pierwszej instancji w zakresie kształtu przeprowadzonego postępowania dowodowego. Dodatkowo Sąd Odwoławczy wyjaśnia, że zgodnie z art. 299 k.p.c. jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. Taka sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie, bowiem dla rozstrzygnięcia jej istoty zostały przeprowadzone dowody z dokumentów, które nie budzą wątpliwości i których autentyczności nie kwestionowała pozwana. Dowody przeprowadzone w sprawie nie pozostawiają wątpliwości, które powinny być wyjaśnione w drodze przesłuchania stron.

Sąd Apelacyjny wskazuje także, że niezrozumiałym jest zarzucane Sądowi Okręgowemu w apelacji naruszenie przepisu art. 217 k.p.c. przy braku wyjaśnienia w uzasadnieniu na czym miałyby ono polegać, a zwłaszcza wobec faktu, że postępowanie w tej sprawie toczyło się w trybie przepisów o postępowaniu upominawczym (art. 497¹ i nast. k.p.c.). w szczególności na uwagę zasługuje tutaj przepis art. 503 § 1 k.p.c. stanowiący, że pismo zawierające sprzeciw wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty, a w przypadku nakazu wydanego przez referendarza sądowego - do sądu, przed którym wytoczono powództwo. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Analiza akt tej sprawy nie wskazuje, aby tego rodzaju okoliczności w niej zachodziły, a w szczególności by poza sprzeciwem pozwana kierowała do Sądu pierwszej instancji jakieś inne pisma i wnioski.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd Okręgowy nie dopuścił także zarzucanego mu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów zgodnie z którą, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału” a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzanie poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1966 roku, sygn. II CR 423/66, niepubl.;

uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1999 roku, sygn. I PKN 632/98, opubl.: OSNAPiUS 2000/10/382; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2002 roku, sygn. IV CKN 1218/00, niepubl.; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 roku., sygn. IV CKN 1256/00, niepubl.). Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak min. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak Sąd Najwyższy min. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

W niniejszej sprawie sformułowanie przez apelującą zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 §1 k.p.c. ma właśnie taki polemiczny charakter, przy czym jest sformułowany tak ogólnikowo, że trudno odnieść się do takiej argumentacji. Apelująca nie wskazuje, w których fragmentach rozumowanie Sądu meriti przy ocenie dowodów jest pozbawione logiki lub sprzeciwia się zasadom doświadczenia życiowego, w sposób uzasadniający przyjęcie, że doszło do naruszenia tego przepisu.

Nie można również uznać za uzasadniony zarzutu apelującej, że Sąd ten naruszył normę zawartą w art. 328 § 2 k.p.c. poprzez „przyjęcie błędnej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, zaniechanie wskazania przez Sąd w sporządzonym uzasadnieniu faktów, które zostały uznane za udowodnione, przyczyn dla których inne zgromadzone w sprawie dowody nie zostały uwzględnione, co uniemożliwił dokonanie kontroli prawidłowości wydanego w sprawie wyroku”. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w części zawierającej ustalenia faktyczne czynione przez Sąd pierwszej instancji pod każdym ich fragmentem wpisany został dowód, na którym dane ustalenie zostało oparte. Jak wynika z treści tego uzasadnienia Sąd Okręgowy oparł się w całości na dowodach z dokumentów złożonych przez powoda.

Sąd Apelacyjny zaznacza przy tym, że istotą postępowania apelacyjnego jest zbadanie zasadności podstaw zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu Sądu pierwszej instancji, ale, obok kontrolnego ma ono także charakter merytoryczny, co oznacza, że Sąd odwoławczy orzeka w oparciu o całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, dokonując na nowo jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny. CO więcej - jako sąd merytoryczny może czynić własne ustalenia i to nawet odmienne od ustaleń Sądu pierwszej instancji, bazując na tym samym materiale dowodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 lutego 2003 r., sygn. IV CKN 1752/00, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 maja 2002 r., sygn. II CKN 615/00, niepubl.).

Sąd Odwoławczy dokonując oceny dowodów przeprowadzonych w tej sprawie zauważa, że w uzasadnieniu Sadu okręgowego zawarty jest oczywisty błąd pisarski bowiem polecenie wypłaty odszkodowania znajduje się na k. 32 akt.

Nadto należy uzupełnić, że wskazane w ustaleniach Sądu Okręgowego stwierdzenie, że „po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego powód wypłacił odszkodowanie w wysokości 76.129,69 zł.” znajduje także potwierdzenie w treści oświadczenia (...) BANK S.A. z dnia 12 lutego 2013 roku k. 33.

Okoliczność, że strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty tej kwoty w terminie do 2 kwietnia 2013 r. Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie treści pisma skierowanego do E. R. dnia 22 marca 2013 r. a znajdującego się na k. 34 akt tej sprawy. Sąd Odwoławczy w tym zakresie uzupełnia zatem wskazania tego Sądu o fakt, że na k. 36 – 37 znajduje się pocztowe poświadczenie nadania przesyłki zawierającej to wezwanie na adres pozwanej przy ul. (...), (...)-(...) S.. Natomiast na k. 40-41 znajduje się pocztowe potwierdzenie nadania takiej samej przesyłki również na adres pozwanej przy ul. (...), (...)-(...) S..

Stwierdzenie powyższych faktów w sposób oczywisty wskazuje na bezzasadność zarzutów apelującej w zakresie naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 230 k.p.c. „poprzez uznanie faktu doręczenia przez powoda wezwania do zapłaty pozwanej przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r. za bezsporny, podczas gdy pozwana od chwili wdania się w spór kwestionowała zasadność, wysokość dochodzonego roszczenia jak też sposób obliczenia przez stronę powodową dochodzonych odsetek, akcentując, że powód nie wykazał by dokonał doręczenia przedmiotowego wezwania przed określonym przez niego dniem wymagalności” a także art. 231 k.p.c. „poprzez ustalenie, że doręczenie przez powoda wezwania do zapłaty pozwanej nastąpiło przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r. li tylko na podstawie, że powód przedstawił potwierdzenie nadania tegoż dokumentu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w żadnym razie nie można zarzucić Sądowi pierwszej instancji, by fakt doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty uznał za okoliczność bezsporną. W żadnym miejscu uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd ten nie wyraził takiego stwierdzenia. Należy natomiast uznać za w pełni prawidłowe poczynienie przez ten Sąd takiego ustalenia w oparciu o art. 231 k.p.c. Ustawodawca postanowił w nim, że sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że domniemanie faktyczne jest środkiem dowodowym. Wynika to z odrzucenia w polskim systemie prawa legalnej teorii dowodów i zastąpieniem jej - jako zasady - swobodną oceną dowodów. Z tej też racji domniemanie faktyczne podlega konstruowaniu także z uwzględnieniem reguł z art. 233 § 1 k.p.c. Wnioskowanie sądu dokonywane przy domniemaniu faktycznym powinno odpowiadać zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Fakt domniemany nie wymaga dowodzenia, natomiast twierdzenia i dowodzenia wymagają fakty składające się na podstawę faktyczną domniemania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 lipca 2010 r., II CSK 119/10, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2009 r., I CSK 445/08, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2009 r., II CSK 471/08, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2009 r., II CSK 459/08, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2007 r., I PK 157/07, OSAPiUS 2009, Nr 3-4, poz. 33; wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2005 r. I CK 114/05, Legalis). Domniemanie faktyczne może być wzruszone przez wykazanie nieprawidłowości rozumowania sądu, a nieprawidłowość taka może polegać na tym, że fakt przyjęty przez sąd za podstawę wniosku o innym fakcie nie został ustalony, albo na tym, że fakty składające się na podstawę domniemania faktycznego nie uzasadniają, w świetle wiedzy i doświadczenia życiowego, wyprowadzonego z niego wniosku (vide wyrok Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2009 r., II PK 104/09, Legalis).

Przenosząc te ogólne uwagi na grunt niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny podkreśla, że apelująca nie wskazała jakie zasady logiki czy doświadczenia życiowego naruszył Sąd Okręgowy przyjmując, że przesyłka zawierająca przedsądowe wezwanie powoda skierowane do pozwanej w zakresie zapłaty należności dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Strona powodowa wykazała, że wezwania tej samej treści skierowała na dwa znane jej adresy pozwanej. Posłużyła się przy tym operatorem Poczta Polska. W tej sprawie pozwanej skutecznie doręczono nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na jeden z nich tj. S. ul. (...). W postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji pozwana w żadnym momencie nie sygnalizowała, że nie jest to adres jej zamieszkania. W szczególności zarzutu takiego nie sformułowała w sprzeczności od nakazu zapłaty z dnia 31 marca 2014 r. Przeciwnie - w sprzeczności tym wskazała swój adres: ul. (...), (...)-(...) S.. Już tylko na marginesie można dodać, że także pod ten adres zostało skierowane przez (...) BANK S.A. pismo z dnia 23 września 2011 r. zawierające wypowiedzenie pozwanej umowy kredytu. Zostało ono dręczone 27 września 2011 r. (k.28).

Sąd Odwoławczy wyraża przekonanie, że powyższe okoliczności stwierdzone dowodami znajdującymi się w aktach sprawy pozwalały Sądowi Okręgowemu na przyjęcie w warunkach art. 231 k.p.c. domniemania faktycznego, że pozwana otrzymała wyżej wskazane, przedsądowe wezwanie do zapłaty. Zgodne bowiem z zasadami doświadczenia życiowego jest, że przyjęcie przez pracownika w urzędzie pocztowym przesyłki celem doręczenia jej oznaczonej osobie, której adres został sformułowany prawidłowo, nakazuje wnioskować, że przesyłka taka została niezwłocznie skierowana do adresata. Zasady te pozwalają także na wnioskowanie, że czas w jakim dokonywanie jest takie doręczenie nie przekracza kilku dni. Ten ostatni wniosek potwierdzają zresztą inne doręczenia przesyłek o jakich była mowa powyżej, trwające w przypadku odpisu nakazu z 31 marca 2013 r. cztery dni, a w przypadku pisma banku – sześć dni. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę apelującej, że zasadność takiego wnioskowania potwierdził Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 22 maja 1997 r. (sygn. akt III CKN 36/97; OSNC 1997/10/159) stwierdzając, że domniemanie faktyczne określone w art. 231 k.p.c. może znaleźć zastosowanie także przy ustalaniu okoliczności i terminu nadania pisma procesowego do sądu.

W tych okolicznościach nie można zgodzić się z zarzutem apelującej, że poprzez sformułowanie domniemania faktycznego o doręczeniu jej wezwania powoda do zapłaty przesyłką pocztową Sąd Okręgowy z naruszeniem art. 231 k.p.c. popełnił także błąd w ustaleniach faktycznych przyjmując, że otrzymała ona to wezwanie przed datą wymagalności oznaczoną na dzień 2 kwietnia 2013 r. Za trafną należy przy tym uznać uwagę tego Sądu, że pozwana zarzucała jedynie, że powód nie udowodnił faktu doręczenia jej przesyłki zawierającej wezwanie i terminu kiedy zostało ono jej doręczone, natomiast nie zarzucała, że w ogóle do takiego doręczenia nie doszło. Wszystkie powyższe okoliczności wskazują, że zawarte w apelacji zarzuty pod adresem Sądu pierwszej instancji - są bezzasadne. Osobnym zagadnieniem jest natomiast sformułowany w uzasadnieniu apelacji nowy zarzut w zakresie braku oceny przez Sąd Okręgowy nieprawidłowości w działaniach Banku, który nie wypełnił należycie wymogów, koniecznych do uzyskania odszkodowania zgodnie z § 8 ust. 3 oraz § 9 pkt. 3 umowy ubezpieczeniowej. W szczególności apelująca podniosła, że dokumentacja złożona w tej sprawie wskazuje na fakt wystosowania przez Bank wezwania do wypłaty odszkodowania z uchybieniem przewidzianego w umowie terminu. Niezależnie od faktu, że zarzut ten jest został po raz pierwszy zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym to jest on również spóźniony w świetle wyżej wskazanego przepisu art. 503 § 1 k.p.c. Apelująca nie wskazuje zresztą przyczyn usprawiedliwiających to spóźnienie. Zatem nie może on obecnie być uznany za skutecznie podniesiony. Sąd Odwoławczy w pełni podziela ocenę zaprezentowaną przez Sąd Okręgowy, że materiał dowodowy w postaci dokumentów złożonych w tej sprawie w szczególności umowy kredytowej zawartej z pozwaną przez (...) BANK S.A. i jej wypowiedzenia, a także dokumentacja ubezpieczeniowa pozwalały na uwzględnienie powództwa w tej sprawie.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności i przepisy Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanej jako bezzasadną orzekając jak w punkcie pierwszym sentencji.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie drugim ma za podstawę przepis art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwana przegrywając w apelacji powinna zwrócić przeciwnikowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Zasadzona z tego tytułu kwota została ustalona w oparciu o § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Mirosława Gołuńska Danuta Jezierska Maria Iwankiewicz